

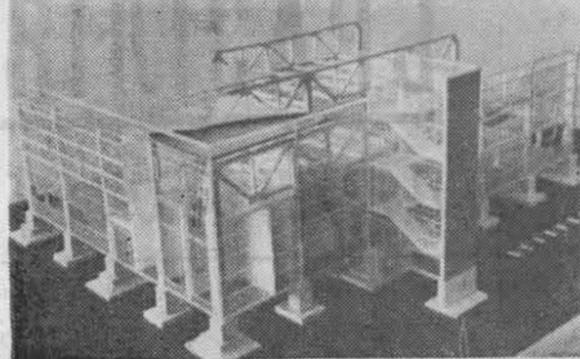
Беларускае таварыства дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі ўстанавіла цесны кантакт са 157 арганізацыямі і ўстановамі 60 краін свету. Таварыства аддае

асабліваю ўвагу азнамленню замежнай грамадскай і творчасці беларускіх пісьменнікаў. Толькі за 1962 год таварыства накіравала ў замежныя краіны каля 9500 экзэмпляраў кніг, брашур і альбомаў на беларускай, рускай, англійскай, французскай і нямецкай мовах.

Буйныя музычныя палотны беларускіх кампазітараў усё часцей гучаць на ўсесаюзнай эстрадзе, робячыся здабыткам шырокіх народных мас. Так, у мінулы нядзелю ў Канцэртнай зале імя Чайкоўскага маскоўскія слухачы пазнаёміліся ў адным з адкрытых канцэртаў з творам беларускай музыкі. Абласны сімфанічны аркестр пад кіраўніцтвам дырыжора народнай артыстыкі РСФСР Веранікі Дударавай выканаў Пянерскую сімфанічную сюіту ў шасці частках Генрыха Вагнера.

А двама тыднямі раней у Маскве прагучала Фантазія для фартэпіяна з сімфанічным аркестрам Дзмітрыя Камінскага.

Абодва творы беларускіх аўтараў былі цёпла прыняты маскоўскімі аматарамі музыкі.

Усяму Савецкаму Саюзу вядомы беларускія дыяваны. Зараз яны экспануюцца на выстаўцы, якая нядаўна адкрылася ў Брэсце (здымак З). Брэсцкі дыявановы камбінат расшыраецца з кожным годам. Зараз на адной з ускраін горада ўзводзіцца новае прадпрыемства — прадзільная фабрыка дыявановага камбіната. На першым здымку вы бачыце макет будучай фабрыкі, на другім — перадавога электрзваршчыка Мікалая Іваненку на будоўлі.

Фота В. ГЕРМАНА.

ПІРАТЫ Ў КАРЫБСКІМ МОРЫ

Міністэрства замежных спраў СССР накіравала 29 сакавіка пасольству ЗША ў Маскве ноту, у якой указвае, што ў ноч на 27 сакавіка падверглася нападзенню ўзброенага катэра савецкае гандлёвае судна «Баку», што знаходзілася ў Кубінскім порце. Гэтае пірацкае нападзенне, з'яўляецца новым злачынным актам кубінскіх кантрабандыянераў, якія дзейнічаюць з адабрэння і пад апыкунствам амерыканскіх улад.

Савецкі ўрад, падкрэсліваецца ў ноте, не можа праходзіць міма гэтых правакацый і вымушаны разгледзець пытанне аб прыняцці адпаведных мер для забеспячэння бяспекі савецкіх гандлёвых суднаў, якія робяць рэйсы на Кубу.

Незайздросныя перспектывы

Як паведамляе вашынгтонскі карэспандэнт агенцтва ЮПІ, прэзідэнт Нацыянальнай асацыяцыі прамысловцаў заявіў, што «калі эканоміка ЗША будзе развівацца такімі ж тэмпамі, што і за апошнія пяць год, к 1970 году лік беспрацоўных у ЗША дасягне 10,5 мільёна чалавек, г. зн. удвая перавысіць цяперашні лік беспрацоўных».

ГЕРАІЧНЫ ўчынак

Недалёка ад французскага гарадка Нансі, на шахтах Муцье, адміністрацыя ўдалося недзе знайсці штрэйкбрэхераў, якія нагузілі вуглем некалькі вагонаў. Магчыма, гэта зрабілі жандары, якія прыбылі ва ўсе вугальныя басейны пасля падпісання дэ Голем дэкрэта аб рэквізіцыі (прымусовай мабілізацыі) рабочай сілы, але так і не рашыліся пачаць адкрытую барацьбу з бастуючымі шахцёрамі. Састаў быў ужо гатовы крануцца з месца, калі паявіліся некалькі жанчы і дзяцей — членаў сямей гарнякоў. Яны бясстрашна леглі на рэйкі, перагарадзіўшы шлях эшалону. Вагоны так і засталіся на станцыі... Аб гэтым штрыху агульнаацыянальнай забастоўкі французскіх гарнякоў расказала чытачам вячэрняя «Франс суар».

ВЫНІКІ БЕЗРАЗВАЖНАСЦІ

Амерыканскі вучоны Ван Ален, імя якога названы паясы натуральнай радыяцыі вакол Зямлі, прызнаў, што штучны пояс радыяцыі, створаны высокім амерыканскім ядзерным выбухам летам мінулага года, пратрымаецца гадоў дзясць і будзе перашкаджаць правядзенню многіх навуковых эксперыментаў. Ван Ален дадаў, што штучная радыяцыя ўвесь час будзе пагразаць для пілатуемых нясмічных палётаў.

«СТЫПЕНДЫ І ЗАМЕСТ ГАРМАТ!»

«Стыпендыі замест гармат!», «Універсітэты павінны быць даступны ўсім!», «Увесці бясплатнае медыцынскае абслугоўванне!» — з такімі лозунгамі прайшлі па вуліцах сталіцы Бельгіі калоны студэнтаў Брусельскага, Льежскага і Лувенскага універсітэтаў, а таксама многіх іншых вышэйшых навучальных устаноў краіны.

Без суда і следства

Іракскія ўлады працягваюць здзяйсняць свае планы па знішчэнню камуністаў і дэмакратаў, кінутых у турмы і канцлагеры. Малойчыкі з нацыянальнай гвардыі вывозяць вязняў групамі з Багдада і без усякага суда і следства тайна расстрэльваюць. У турмы і канцлагеры ператвораны некалькі школ і кінатэатраў. У адным толькі Багдадзе з'явілася больш трыццаці новых турмаў.

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЕЙ З СУАЧЫНІКАМІ

№ 27 (712)

Красавік 1963 г.

Год выдання 9-ы

БРАЗІЛІЯ І СССР

могуць быць сябрамі

А Д К А З Ы М. С. Х Р У Ш Ч О В А
НА ПЫТАННІ П. СІЛВЕЙРА

Дырэктар бразільскай газеты «Уліціма Ора» Паула Сілвейра звярнуўся да Старшыні Савета Міністраў СССР М. С. Хрушчоў з просьбай адказаць на рад пытанняў.

Ніжэй мы друкуем у скарачэнні змест адказаў М. С. Хрушчоў.

Пытанне. Якія, на Вашу думку, прамыя і ўскосныя вынікі аднаўлення дыпламатычных адносін паміж Бразіліяй і СССР, а таксама перспектывы расшырэння гандлёвага абмену паміж абедзвюма краінамі на бліжэйшае будучае?

Адказ. Аднаўленне дыпламатычных адносін паміж Савецкім Саюзам — вялікай сацыялістычнай дзяржавай і Бразіліяй — буйнейшай краінай Лацінскай Амерыкі стварыла спрыяльныя ўмовы для развіцця адносін дружбы і давер'я паміж нашымі краінамі, адносін, заснаваных на неўмяшанні ва ўнутраныя справы адна адной, павазе іх суверэнных правоў.

Паміж нашымі краінамі няма ніякіх спрэчных пытанняў, якія перашкаджалі б развіццю дружалюбных адносін паміж імі. Мы ўпэўнены ў тым, што Бразілія і Савецкі Саюз могуць быць добрымі сябрамі і што такая дружба будзе вялікім укладам у справу развіцця міжнароднага супрацоўніцтва і захавання міру ва ўсім свеце.

Далей М. С. Хрушчоў таворыць, што сямю-тату не падабаецца, калі ў Савецкага Саюза ўстанавіваюцца добрыя адносіны з краінамі Лацінскай Амерыкі, асабліва Злучаным Штатам Амерыкі, што не з'яўляецца шляхам да міру, да захавання бяспекі народаў.

Дабратворны ўплыў дружалюбных адносін, што ўстанавіліся паміж СССР і Бразіліяй, ужо адбыўся на развіцці гандлю паміж нашымі краінамі. За час, які мінуў з таго моманту, як мы аднавілі адносіны, — а ён складае крыху больш як год, — та-

варазварот паміж нашымі краінамі павялічыўся ў параўнанні з 1961 годам больш чым у паўтара раза. Мы спадзяемся, што новае гандлёвае і плацежнае пагадненне, аб заключэнні якога вядуцца цяпер перагаворы ў Рыю-дэ-Жанейра, закладзе асновы для далейшага значнага расшырэння савецка-бразільскіх гандлёвых сувязей.

Затым кіраўнік Савецкага ўрада з задавальненнем адзначае, што за апошні год намецілася ажыўленне савецка-бразільскіх сувязей і ў іншых галінах. Усё больш частымі сталі абмены дэлегацыямі палітычных

дзячоў, вучоных, работнікаў мастацтва.

Аднаўленне дыпламатычных адносін паміж Савецкім Саюзам і Бразіліяй адкрыла такім чынам шырокія магчымасці для дружалюбнага супрацоўніцтва нашых краін.

Пытанне. Акрамя гандлёвага абмену, ці лічыць СССР магчымым правядзенне палітыкі актыўнага эканамічнага супрацоўніцтва з Бразіліяй з мэтай садзейнічаць паскарэнню працэсу эканамічнага развіцця нашай краіны?

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Наш курс — спецыялізацыя

Мабыць, першае, што кідалася ў вочы нашым землякам, якія прыязджалі ў Беларусь пасля доўгіх гадоў разлукі з Радзімай — гэта адсутнасць межэй. Іх ужо даўно пераараў калгасна-саўгасны лад. Рэдка дзе ўбачыш цяпер на нашай зямлі хутары — радзімыя плямы мінулага. Усё больш і больш губляецца сэнс слоў «мая зямля», «мая хата». «Мая зямля» зараз — гэта зямля калгаса, калектыўнага. У беларускай зямлі ёсць новы гаспадар — сапраўдны, клапатлівы, дальнабачны. Гэты гаспадар — увесь савецкі народ, яго партыя, якім не абыякавы яе далейшы лёс, урадлівасць. І наша зямля родзіць з кожным годам усё лепш. Дзякуючы гэтаму, мы назаўсёды скончылі з адвечным спадарожнікам беларускіх сялян у мінулым — голадам ад неўраджаю. Нават стыхійныя бедствы нам цяпер не страшныя: здарыцца бяда — на дапамогу адразу ж прыдзе ўся краіна.

На добрым уздыме знаходзіцца зараз сельская гаспадарка рэспублікі. Гэта вынік росту майстэрства сельскагаспадарчых кадраў, тэхнічнай аснашчанасці калгасаў і саўгасаў, узмацнення сувязей з навукай, пастаяннай дапамогай дзяржавы. Адсюль і рост вытворчасці ўсіх відаў прадукцыі сельскай гаспадаркі, аб чым маглі толькі марыць сяляне-аднаасобнікі.

Але ў нас, савецкіх людзей, ёсць добрае правіла: учарашні поспех — толькі аснова для новага кроку наперад, да новых рубяжоў, наменчаных на тэрмін будаўніцтва камунізма. Што ж мы лічым нашым учарашнім поспехам? Перш за ўсё, поспехі ў барацьбе за ператварэнне ў жыццё рашэнняў ХХІІ з'езда КПСС — завяршэнне работ па ўзбуйненню гаспадарак, ліквідацыю траваполля, гэтага біча беларускіх земляў, рэарганізацыю кіраўніцтва сельскагаспадарчай вытворчасці. Гэта і садзейнічала набліжэнню да галоўнай мэты партыі — стварэння багацця прадуктаў у нашай краіне.

Але ў той жа час мы гаворым адкрыта, што беларуская зямля не дае нам пакуль таго, што яна можа даць, калі прыкладзі да яе рукі (а працавітасці нашаму народу не займаць). Калі паглядзець на яе магчымасці больш уважліва, па-гаспадарску, то яна аддзякуе сейбітам яшчэ лепшымі ўраджаямі. Аб гэтым ішла нядаўна размова паміж М. С. Хрушчоў і кіраўнікамі Беларускай рэспублікі. Знаходзячыся ў нашай рэспубліцы, М. С. Хрушчоў параў ў беларускім хлебарабам змагацца за ўрадлівасць зямлі не толькі агульнавядомымі спосабамі, але і іншым шляхам, а іменна, шляхам спецыялізацыі сельскай гаспадаркі. Так патрабуе час, жыццё, растуць запатрабаванні народа.

Што ж дасць нам спецыялізацыя на справе? Многае. Перш за ўсё, павысіць эфектыўнасць кожнага гектара зямлі, зробіць больш таннай прадукцыю, дасць магчымасць больш шырока прымяняць новыя машыны, умацуе сувязь навукі і практыкі. Словам, выгады ва ўсім. Вось чаму партыя і народ вырашылі, што з гэтай пары сельская гаспадарка рэспублікі будзе спецыялізавацца на вытворчасці малака і мяса і зробіцца буйнейшым пастаўшчыком гэтых прадуктаў краіне.

З гэтай мэтай будзе перагледжана і структура пасяўных плошчаў у бок павелічэння пасеваў кармавых культур для жывёлы. Вырашана таксама адмяніць дзяржаўныя закупкі збожжа ў Беларусі, замяніўшы іх закупкамі мяса.

Тако ж сэнс новага напрамку ў развіцці сельскай гаспадаркі БССР. Без сумнення, спецыялізацыя дасць новы магутны штуршок для далейшага пад'ёму калгасаў і саўгасаў, росту прыбыткаў сельскіх працоўных, павышэнню ўрадлівасці беларускай зямлі, з'явіцца важным этапам на шляху да камунізма.

БРАЗИЛІЯ І СССР

МОГУЦЬ БЫЦЬ СЯБРАМІ

(Пачатак на 1-й стар.)

Адказ. Савецкі Саюз з разуменнем адносіцца да імкнення іншых краін развіць сваю нацыянальную эканоміку, павышаць дабрабыт сваіх народаў. Таму наша краіна аказвае эканамічнае і тэхнічнае садзейнічанне іншым дзяржавам, дзеліцца сваім вопытам у галіне эканамічнага развіцця без якіх-небудзь палітычных або іншых умоў, якія парушаюць суверэнітэт краіны.

Іменна на гэтай аснове СССР аказвае цяпер эканамічнае і тэхнічнае садзеянне многім замежным дзяржавам, падаваў і будзе ў іншых краінах у цесным супрацоўніцтве з імі больш як 480 прамысловых прадпрыемстваў, электрастанцый і іншых аб'ектаў.

Савецкі ўрад працягвае М. С. Хрушчоў, гатоў абмеркаваць з урадам Бразіліі пытанне аб эканамічным супрацоўніцтве і знайсці ўзаемапрыемальныя формы садзейнічання прамысловому развіццю Бразіліі.

Пытанне. Ці лічыце Вы, што новыя формы сацыяльнай і эканамічнай арганізацыі на Кубе могуць даць станоўчыя зніжкі, нягледзячы на ўстаноўленую ЗША ізаляцыю гэтай краіны?

Адказ. За час пасля перамогі кубінскай рэвалюцыі, якая з самага пачатку была рэвалюцыйнай працоўных і для працоўных, Рэспубліка Куба дабілася вялікіх станоўчых вынікаў. Гэта з'яўляецца вынікам перш за ўсё сапраўды народнага, сацыялістычнага характару грамадскага ладу, які гарантуе выкарыстанне нацыянальных багаццяў і плёну працы ў інтарэсах усяго кубінскага народа. Вызначваючы фактарам з'явіўся пераход асноўных прылад і сродкаў вытворчасці ў рукі працоўных. У краіне была ажыццэўлена радыкальная аграрная рэформа, зямля пачала належаць тым, хто яе апрацоўвае. Гаспадаром буйных прамысловых, гандлёвых і фінансавых прадпрыемстваў, якія раней належалі чужаземным манаполіям, у выніку нацыяналізацыі стаў кубінскі народ. Куба — першая ў Лацінскай Амерыцы краіна, якая скончыла з непісьменнасцю насельніцтва.

Пад кіраўніцтвам рэвалюцыйнага ўрада на чале са сваім правадыром Фідэлем Кастро кубінскі народ дабіўся выдатных поспехаў у справе ліквідацыі цяжкай спадчыны мінулага — манакультурнага характару сельскай гаспадаркі, закладзены асновы для далейшага ўсебаковага развіцця нацыянальнай эканомікі, павышэння матэрыяльнага і культурнага ўзроўню працоўных краіны.

Гэты дасягненні былі б, бяспрэчна, яшчэ больш значныя, калі б свабоднай Кубе не прыходзілася пастаянна пераадоль-

ваць вялікія цяжкасці, ствараемыя агрэсіўнымі дзеяннямі з боку імперыялістычных колаў ЗША.

Вось і цяпер, калі небяспечны крызіс у раёне Карыбскага мора ўрэгуляван мірнымі сродкамі і непасрэднай небяспека вайны ліквідавана, ці можна лічыць, што абстаноўка ў гэтым раёне поўнасцю нармалізавалася?

На жаль, прыходзіцца даць на гэта пытанне адмоўны адказ.

Злучэння Штаты, прыняўшы на сябе абавязальствы аб неўварванні на Кубу, у той жа час, як паказваюць падзеі, не адмаўляюцца ад сваёй варажэй палітыкі ў адносінах да Кубінскай Рэспублікі, ад сваіх планаў ліквідаваць лад, які існуе на Кубе, вярнуць панаванне амерыканскіх манапалістаў.

Цяпер найбольш агрэсіўны амерыканскі колы, гаворыць М. С. Хрушчоў, «шалёныя», якіх называюць нават у саміх ЗША, штурхаюць урад Злучаных Штатаў стаць на злычынны і вераломны шлях узброенага ўварвання на Кубу. Яны гавораць, што нельга цягнуць інакшадумаючага суседа, што Куба нібыта стварае пагрозу Злучаным Штатам. Але ж гэта — самавольства, палітыка грубага ўмяшання ва ўнутраныя справы суверэннага дзяржаў. Як жа можна сумяшчаць усё гэта з павагай прынцыпаў Статута ААН, прынцыпаў павягі і раўнапраўя суверэнных правоў усіх дзяржаў?

Не можа быць ніякіх сумненняў у тым, што гераічны народ Кубы адстаіць за сваёй слаўнай рэвалюцыі, даб'ецца новых выдатных поспехаў і пераадолее ўсе перашкоды і цяжкасці, што стаяць на яго шляху. Ніякія намаганні імперыялістаў не змогуць перашкодзіць слаўнаму кубінскаму народу будаваць сваю незалежную дзяржаву.

Далей кіраўнік Савецкага

«Палітыка на грані» назваў карыкатуру мастак Молдзіні: рэспубліканскі слон падштурхоўвае дэмакратычнага асла да бездані новай вайнавай авантуры.

«Чыяга сан-тайме».

ўрада заяўляе, што Савецкі Саюз быў і застаецца другам рэвалюцыйнай Кубы. Мы далі запэўненні кубінскаму народу, што ён можа заўсёды разлічваць на нашу дапамогу і падтрымку. Мы не пакінем нашых кубінскіх сяброў у бядзе.

Пытанне. Які ўплыў, на Вашу думку, маглі б зрабіць лацінаамерыканскія краіны, і ў прыватнасці Бразілія, на ход вырашэння найбольш важных міжнародных праблем нашых дзён?

Адказ. Лацінаамерыканскія краіны, якія складаюць адну пятую дзяржаў — членаў ААН, з'яўляюцца значнай сілай у міжнародных адносінах. Яны маюць вялікія магчымасці аказваць рэальнае ўздзеянне на станоўчае вырашэнне важных міжнародных праблем сучаснасці. Мы з задавальненнем адначаем, што асобныя дзяржавы Лацінскай Амерыкі, і ў прыватнасці Бразілія, актыўна выступаюць у гэтым напрамку.

Можна толькі вітаць намаганні прэзідэнта Бразіліі намага Гларта, урада Бразіліі ў барацьбе за нармалізацыю міжнародных адносін.

Вядома станоўчая роля Бразіліі ў рабоце Камітэта 18-ці дзяржаў па раззбраенню. Савецкі Саюз, як Вы ведаеце, падтрымаў прапанову Бразіліі, Мексікі і іншых нейтралістычных краін у гэтым Камітэце, накіраваную на тое, каб садзейнічаць дасягненню дамоўленасці аб спыненні ўсіх відаў выпрабаванняў ядзернай зброі.

Надаўна Нацыянальны кангрэс Мексікі авярнуўся да парламентаў усіх краін з заклікам да міру, усеагульнага і поўнага раззбраення і забароны ядзерных выпрабаванняў у ваенных мэтах. Гэта сведчыць аб узростаючым разуменні ў Лацінскай Амерыцы той небяспекі для чалавецтва, якую тоіць у сабе нястрымная гонка ўзбраенняў.

Ажыццэўленне раззбраення дазволіла б выкарыстоўваць штогод на задавальненне неадкладных патрэб народаў велізарныя сумы — каля 120 мільярдаў долараў, якія цяпер выдаткоўваюцца на ваенныя мэты. Калі нават невялікую частку гэтай сумы накіраваць на дапамогу слабаразвітым краінам, то гэтыя краіны яшчэ пры жыцці цяперашняга пакалення пераадолелі б сваю эканамічную адсталасць і наблізіліся да цяперашняга ўзроўню прамысловай вытворчасці такіх развітых краін, як Англія або Францыя.

Але нельга, вядома, разлічваць на тое, што імперыялісты, мілітарысты самі захочуць раззброіцца. Агрэсіўныя колы на Захадзе робяць і будуць рабіць усё, каб сарваць справу раззбраення. Каб дабіцца раззбраення і трывалага міру паміж дзяржавамі, патрэбны актыўныя дзеянні народных мас. Толькі народы сваімі рашучымі дзеяннямі мо-

гуць перагарадзіць дарогу сусветнай вайне, дабіцца раззбраення.

Пытанне. Якая Ваша думка аб еўрапейскім «Агульным рынку» і яго ўплыве на эканоміку краін іншых кантынентаў, якія з'яўляюцца традыцыйнымі пастаўшчыкамі сыравінных прадуктаў.

Адказ. Еўрапейскі «Агульны рынак» узнік на базе жорсткай канкурэнцыі імперыялістычных дзяржаў паміж сабой. Адным з асноўных напрамкаў яго дзейнасці з'яўляецца эканамічная і палітычная барацьба супраць краін сацыялістычнага лагера, а таксама краін Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі.

Што датычыць уздзеяння еўрапейскага «Агульнага рынку» на становішча міжнародных эканамічных сувязей, то яго можна ахарактарызаваць як шкоднае і наносчыяе шкоду нармальным эканамічным адносінам.

Далей М. С. Хрушчоў гаворыць, што дзяржавы — члены «Агульнага рынку» зацікаўлены ў захаванні на доўгія гады такога становішча, каб краіны Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі спецыялізаваліся на вытворчасці і пастаўках сыравіны і ў той жа час куплялі прамысловую прадукцыю ў іншых кра-

ін. Па сутнасці гэта з'яўляецца формай таго ж каланіялізму, якая вядзе да таго, што краіны-каланізатары багацеюць, а краіны, з якіх яны выпампоўваюць сыравіну, працягваюць заставацца жабракамі. Паводле самых сціплых падлікаў эканамістаў, лацінаамерыканскія краіны штогод трацяць на разрыве цэн паміж прамысловымі таварамі і сыравінай каля 1,5 мільярда долараў.

Савецкі ўрад лічыць, што неабходна разгарнуць барацьбу за ліквідацыю гэтай несправядлівасці. Савецкі Саюз — супраць замкнёных групавых, якія перашкаджаюць міжнароднаму гандлю. Іменна таму Савецкі ўрад выступіў з ініцыятывай склікання міжнароднай канферэнцыі па гандлю. Як вядома, XVII сесія Генеральнай Асамблеі ААН прыняла адпаведную рэзалюцыю па гэтым пытанню, і цяпер вядзецца падрыхтоўка да склікання такой канферэнцыі.

У заключэнне М. С. Хрушчоў ад імя савецкага народа перадае праз газету «Уліцма Ора» бразільскаму народу шчырыя пажаданні шчасця і поспехаў у яго барацьбе за эканамічны прагрэс Бразіліі, за далейшае ўмацаванне яе незалежнасці.

ЧАКАЕМ ДНЯ...

Добры дзень, паважаныя супрацоўнікі газеты «Голас Радзімы»!

Сардэчна дзякую за кніжкі, якія нядаўна ад вас атрымаў. Мае таварышы таксама вельмі ўдзячны за іх. Асабліва нас крапаюць кнігі аб Вялікай Айчыннай вайне. Кнігі адразу разабралі. Няхай людзі чытаюць і не забываюць сваёй Радзімы. Цяпер чакаем ад вас кнігі Шолахава «Ціхі Дон», М. Астроўскага «Як гартавалася сталь», кнігі беларускіх пісьменнікаў.

У гэтым годзе мы добра адсвяткавалі 8-е сакавіка. Сабраліся ў нашым клубе, спявалі народныя песні, танцавалі. Так воль і жывём мы далёка ад Радзімы. Часам вельмі сумна бывае, але што зробіш. Бура вайны раскідала людзей па свеце. Не прайшла яна і міма мяне. Васемнаццаць год адпрацаваў я пад зямлёй на бельгійскіх шахтах. Чакаю, што хутка атрымаю пенсію і тады вярнуся на Радзіму. Мае дзеці таксама чакаюць гэтага дня з нецярплівасцю. Старэйшы сын, якому ўжо дванаццаць год, марыць аб тым, што на Радзіме ён стане мараком. Другі марыць стаць лётчыкам і зараз просіць, каб яго звалі «Спадарожнікам». Ён вельмі хацеў бы быць такім, як Юрый Гагарын. Мая маленькая бачка хоча быць балерынай. Мае дзеці ведаюць, што ўсяго гэтага ў Бельгіі ім цяжка дабіцца, а на Радзіме — магчыма.

Жадаю вам усім поспехаў у вашай працы.
З павагай
Бельгія.
Іван ЛАБАНОЎСКИ.

Я ЛЮБЛЮ РАДЗІМУ

Дарагія таварышы!
Я даўно ўжо збіраюся наведваць сваю Бацькаўшчыну і спадзяюся, што, можа, у гэтым годзе мая мара ажыццявіцца.
У сувязі з гэтым я раскажу аб маіх тутэйшых знаёмых, якім таксама хочацца пабываць на Радзіме, але яны баяцца. Гэтыя людзі просяць мяне, каб, прыехаўшы дадому, я абавязкова сустрэлася з іх сваякамі, сфатаграфавала іх, пагутарыла б з імі і сама паглядзела, як яны жывуць. Мае землякі чамусьці ўпэўнены, што ў іх родных няма нават хат. А я кажу: няўжо вы думаеце, што столькі год вышы бацькі, сёстры, браты жывуць на вуліцы? Ды яны жывуць у сваёй краіне лепш, чым вы ў гэтай хвалёнай Амерыцы. Некаторыя згаджаюцца са мной, а некаторыя называюць мяне камуністкай. Я не камуністка, я проста люблю сваю Радзіму, яе звычкі, яе народ. А ў чужой краіне колькі ні жыві, якое падданства ні прымай, усё роўна застанешся чужаком.

Ніякія матэрыяльныя багацці ў чужой краіне не заменіць нашаму чалавеку падлё, дасоў, прастарай яго Бацькаўшчыны.
Я і мая дачка вельмі дзякуем за кніжкі і каляндар. Для нас гэта вельмі каштоўныя падарункі. Прышліце, калі можаце, яшчэ падручнікі на рускай мове для дзяцей.
З глыбокай павагай
С. КУТУЗАВА.
ЗША.

УНІВЕРСІТЭТ ЗДАРОЎЯ

Народны ўніверсітэт здароўя пры Мінскім медыцынскім інстытуце арганізаваўся два гады назад на ініцыятыве прафесарска-выкладчыцкага складу і работнікаў Дома санітарнай асветы. Савет універсітэта ставіць сваёй задачай пашыраць медыцынскіх ведаў і практычных навыкаў гараджан.
Ва ўніверсітэце прымаюцца ўсе жадаючыя. І таму не дзіўна, што побач з хатняй гаспадыняй С. Маркавай мы бачым за вучэбным сталом і студэнта Беларускага ўніверсітэта Л. Сакалова, муляра І. Сарокіна, інжынера Б. Скварцова і іншых.
Лекцыі ва ўніверсітэце чытаюць відныя вучоныя рэспублікі В. Ляонаў, К. Шадурскі, А. Бранавіцкі, М. Прахараўна.

А. Бухаўцова. Практычныя заняткі праводзяцца ў клініках горада, ля пасцеляў хворых. Чытанне лекцыяў заўсёды суправаджаецца вопытамі, дэманстрацыяй навукова-дакументальных фільмаў.
Разлічана вучоба на два гады. Пасля сканчэння ўніверсітэта здароўя слухачы атрымаюць пасведчанне, якое дае ім магчымасць наступіць у медтынікумы. Многія стануць працаваць санітарнымі ўпаўнаважанымі па месцу работы.
НА ЗДЫМКУ: дацэнт кафедры нармальнай фізіялогіі Е. Нікалаева (справа) дэманструе слухачам вопыт работы ізалляванага сэрца жабы.
Л. ГІГЕВІЧ.
Фота аўтара.

ПА ЎКАЗЦЫ БОНА

ШТО АДБЫВАЕЦЦА НА ПРАЦЭСЕ ХОЙЗЕРА

Многія нашы землякі цікавяцца, як ідзе працэс нацысцкага ваеннага злачынцы Хойзера і яго прыхільнікаў у Кобленцы (ФРГ). Цікаваць гэта зусім апраўданая, калі ўлічыць, што Хойзер і яго аднадумцы зрабілі свае злачынствы на беларускай зямлі.

Справа Хойзера цягнуцца даволі доўга. Ён быў арыштаваны летам 1959 года, і следства працягвалася каля трох год. Працэс адкрыўся ўвосень 1962 года; да пачатку 1963 года яшчэ працягваўся допыт сведкаў, пры чым апекуны Хойзера арганізавалі цэлую серыю «паказанняў сведкаў», закліканых апраўдаць ката. Адначасова заходнегерманскія ўлады адказалі адмаўленнем на прапанову савецкага ўрада прадставіць суду дакументальныя і сведкавыя даныя аб злачынствах падсудных. Іншымі словамі, рабілася ўсё, каб выгарадзіць злачынцаў.

Пасля прэс-канферэнцыі, якая адбылася ў Маскве 30 студзеня 1963 года, становішча змянілася. На прэс-канферэнцыі былі абвешчаны факты і дакументы аб жудасных злачынствах Хойзера і яго памагатых. Гэта прыцягнула ўвагу да працэсу. Савецкая грамадскасць і прэса рады краін асудзілі пазіцыю бонскіх улад, якія адмовілі ў візах савецкім юрыстам.

На прэс-канферэнцыі ў Маскве прадстаўнік Беларускай рэспубліканскай камісіі па ўстанаўленню і расследаванню злачынстваў нямецка-фашысцкіх захопнікаў сказаў, што камісія гатова ў любы момант перадаць пасольства ФРГ у Маскве зборнік дакументаў аб злачынствах Хойзера. Адзін з прысутных на прэс-канферэнцыі заходнегерманскіх карэспандэнтаў згадзіўся перадаць гэты зборнік у пасольства. Відаць, ён гэта зрабіў, таму што 1 лю-

тага агенцтва ДПА паведаміла, што пасольства ФРГ пераслала зборнік з Масквы ў Бон, а бонскія ўлады заявілі, што перададуць яго ў федэральны архіў. У заходнегерманскай прэсе з'явілася паведамленне, што пасольства ФРГ у Маскве збіраецца выдаць візы савецкім сведкам, а пракурор Кобленца аб'явіў, што накіраваў у Маскву выклік аднаму з трох савецкіх юрыстаў, якія запрасілі візу, — прафесару Н. С. Аляксееву, які пасля гэтага атрымаў заходнегерманскую візу.

Тым часам маскоўскі зборнік дакументаў, які атрымаў у прэсе назву «карычневая кнігі», трапіў у Кобленц. Суду давялося ўлічыць новыя матэрыялы. Так, 11 сакавіка на працэсе даваў сведкавы паказанні былы штурмбанфіюрэр СС, намеснік камандзіра «службы бяспекі» (СД) ў Мінску Брэдэр. Як і іншыя падсудныя, ён адпіраўся і не хацеў прызнаваць ні аднаго з тых злачынстваў, якія эсэсаўцы тварылі ў Беларусі. Калі зайшла гутарка аб зверскім знішчэнні случкага гета, Брэдэр заявіў, што ён там не быў. Брэдэра ўлічылі ў хлусні: дакументы «карычневая кнігі» сведчылі, што ён асабіста прымаў удзел у расстрэле. Брэдэр быў арыштаваны тут жа ў зале суда.

Але так здарылася толькі з адным злачынцам. 18 сакавіка ў Кобленцы дапытвалі другога ката, які разгульвае на волі, — былога штурмбанфіюрэра СС Граафа. Грааф, як і Брэдэр, адмаўляў сваю прыналежнасць да злачынстваў у Слуцку. Тады ўстаў Брэдэр і расказаў, што ўласнымі вачыма бачыў Граафа на месцы расправы. Аднак збойца застаўся на волі.

На волі знаходзяцца і іншыя ўдзельнікі злачынстваў, якіх дапытвалі ў Кобленцы. Так, Рэкхойзер, Віхерт, Хернер і

Крэнер прымалі непасрэдны ўдзел у расстрэлах у Слуцку, Мінску і іншых гарадах, але на судзе яны выступаюць толькі ў ролі сведкаў. Заўважым, што Рэкхойзер і Хернер служаць цяпер у паліцыі ФРГ.

Далей падзеі разгарнуліся зусім нечакана. 21 сакавіка прафесару Аляксееву і яго памочніку Кузьміных было перададзена, што іх візы, сапраўдныя да 6 чэрвеня 1963 года, ануліруюцца. Тлумачэнне гэтаму было дадзена сапраўды анекдатычнае: аказваецца, візы былі выдадзены «памылкова»!

Зразумела, з пункту гледжання тых, хто хоча выраптаваць Хойзера і яго саўдзельнікаў, была зроблена «памылка». Як паведаміў на прэс-канферэнцыі

ў Боне Н. С. Аляксееў, перададзеныя ім дакументы маюць вялікае значэнне для разбору справы. І юрысты ФРГ іх абмяркоўвалі. На падставе гэтых дакументаў суд вынес рашэнне аб выкліку раду сведкаў, у тым ліку з Савецкага Саюза. Апрача таго, была дасягнута дагаворанасць з кіраўніком цэнтральнага органа па расследаванню нацыяналісцкіх злачынстваў у Людвігсбургу панам Шуле аб тым, што яму 27 сакавіка будуць прадстаўлены дадатковыя дакументы. Як відаць, усё гэта не задаволіла апекуноў гітлераўскіх катаў. Савецкі юрыстаў прымуцілі пакінуць ФРГ.

Нельга не пагадзіцца з думкай прафесара Аляксеева, які сказаў, што падобныя дзеянні сведчаць аб намеры пэўных колаў ФРГ перашкаджаць выкрыццю злачынстваў нацысцкіх вылюдкаў.

[Заканчэнне. Пачатак у №№ 25, 26]

...Немцы адступаюць. Буглай са сваімі бандытамі перабазіруюцца ў Старадарожскі раён, адначасова мяняючы і шылду: «Белая каманда» пераймяоўваецца ва «Усходні батальён 682», які падначальваецца штабу тылу дзевятай арміі. Цяпер Буглай дзейнічае ў кантакце з 630 палком аховы.

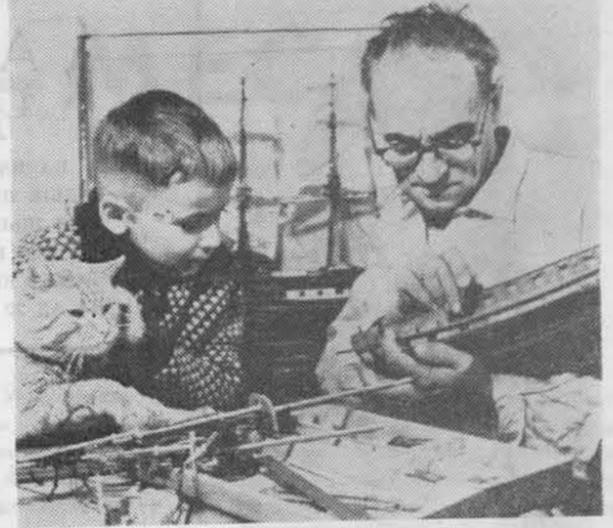
Буглай робіцца ўсё больш нахабным. Ён чыніць масавыя расправы над яўрэямі, працягвае знішчаць вёскі разам з жыхарамі. Палаюць вёскі пад Бабруйскам, Асіповічамі, Старымі Дарогамі, Глушкам...

Хутка Буглай атрымлівае прадпісанне блакіраваць вялікі масіў лесу. Разам з фашыстамі ён распрацоўвае план аперацыі «Зумпфгун» з мэтай ліквідацыі партызан. Але ў намечаным да блакіроўкі масіве было толькі насельніцтва навакольных вёсак. Тым не менш у штаб адно за адным нясуцца данясенні аб «выкананні задання». Льецца кроў мірных людзей. Кат Буглай з рук катаў атрымлівае залаты медаль і званне маёра гітлераўскай арміі.

Дарога Макарычы — Старыя Дарогі замініравана. Рухацца далей нельга. Буглай зганяе ўсіх жыхароў вёскі Макарычы на гэту дарогу і шыкамі гоніць іх наперад на міны. Тых, хто звярочвае ў бок, расстрэльваюць.

Адзін са здраднікаў даносіць: у вёсцы Пасека — партызаны. Буглай спяшаецца, але партызан там няма. Тады ён падпальвае вёску з краю да краю. Вёска здаецца пустой. Але вось хтосьці замітусіўся ў агні. Яго хапаюць. Гэта малады

хлопец Мікалай Караленя. Расстрэляць? Цікавей зацкаваць сабакамі. Так загінуў Мікалай Караленя. Для старога Сяргея Хадановіча Буглай знаходзіць іншы спосаб пакарання — павешанне. А што зрабіць з Домнай Санкевіч, якую на вуліцу выгнаў агонь? Згвалціць і забіць? Не, гэтага мала. Яе жывую закопваюць у снег. Яшчэ 25 чалавек па

Прагэзіст Брэсцкай чыгуначнай бальніцы Ігар Пятровіч Малюцін з дзіцячых год цікавіўся морам. Ён і зараз вольны час прысвячае вывучэнню развіцця марскога флоту, суднабудаўніцтва, займаецца мадэляваннем. У яго багатая бібліятэка кніг аб марскіх падарожжах і суднабудаўніцтве, кватэра Малюціна нагадвае марскі музей. На здымку: І. П. Малюцін за любімай справай. Побач яго малодшы сын Лёня.

ФЕСТИВАЛЬ ДРУЖБЫ

Паказам фільма «Нябесныя браты» у Дэхра-Дунэ (Індыя) адкрыўся фестываль савецкіх кінафільмаў і выстаўка кніг і фатаграфій, якія расказваюць аб будаўніцтве камунізму ў СССР. Фестываль адкрыў пасол СССР у Індыі І. А. Бенедзіктаў. Выступаючы з гэтай прычыны, мэр горада пан Раміру выказаў надзею, што дружба паміж народамі Індыі і Савецкага Саюза будзе з кожным днём умацоўвацца і паслужыць справе ўсеагульнага міру.

КАР'ЕРА ЗДРАДНІКА

У рука гэтага ката заўсёды быў доўгі бізун. Хадзіў ён па спіне кожнага, хто трапляўся пад руку.

У чэрвені 1944 года «Усходні батальён» быў дашчэнтку разгромлены часцямі Савецкай Арміі пад Мінскам. Але Буглай паспеў уцячы. Пра батальён у гэтыя дні ён не думаў. За некалькі дзён да разгрому ён тайком даручыў інтэнданту нагрэць вагон гарэлкай, кансервамі, цукрам і іншымі прадуктамі, а таксама нарабаваным дабром, пасадзіў у яго жонку, забяспечыў яе адрасам знаёмага фашысцкага афіцэра і адправіў у Германію. Вагон з маёмасцю, нарабаванай у насельніцтва, прызначаўся ў падарунак.

Буглай паспешліва пашыраў і без таго вялікія знаёмствы з гітлераўцамі. Тут ён нічога не шкадаваў. П'янікі з фашыстамі далі яму магчымасць стаць «сваім» чалавекам. Помню неяк прывёз ён мяне ў Гомель. Зайшлі ў СД. Немцы ляпалі яго па плячы і радасна ўсклікалі: «Сашка прыехаў,

мужчын. Аднаго з іх ён расстрэляў тут жа, другога ўзяў з сабой. Допыт вёўся ў кватэры камандзіра трэцяй роты Нясмачнага. Што там было, сказаць цяжка. Але калі раніцою наступнага дня я запытаў Буглая аб арыштаваным, ён адказаў: «Адправіў у полк». На самай справе арыштаваны быў закапаны жывым каля дома асабіста Буглаем.

Каб знаходзіцца ў тыле і выраптаваць сваю скуру, ён ідзе да нямецкага камандавання. Гарэлка дапамагае, і Буглай дабіваецца пасады інструктара пры адным з фарміраванняў здраднікаў-нацыяналістаў.

На гэтым мае асабістыя сустрэчы з Буглаем абрываюцца. Я ведаю, што зараз ён жыве ў Злучаных Штатах Амерыкі, дзе знайшлі сабе прытулак многія злачынцы і здраднікі савецкага народа.

Хачу падкрэсліць, што Буглай ніколі не называў сябе ні беларусам, ні рускім. Ён выдаваў сябе або за «фольксдойча», або за анямечанага паляка. На лама-нямечкай мове ён выказваў фашысцкім афіцэрам шкадаванне з прычыны свайго не арыскага паходжання, як малпа, капіраваў манеры гітлераўскіх малойчыкаў. Тым не менш ён прэтэндаваў на ролю ваеннага міністра ў «Беларускай Цэнтральнай радзе» — марыянэтанай установе, створанай нацыяналістамі ў гады акупацыі Беларусі.

Вось так выглядае кар'ера гэтага мацёрага бандыта, якога даўно павінна была спасцігнуць кара народа.

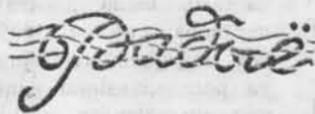
Г. НАВУМАЎ, былы адютант Буглая і начальнік штаба «Усходняга батальёна 682».

У калгасе «Расія» Гродзенскага раёна вядзецца будаўніцтва новага пасёлка з добраўпарадкаванымі кватэрамі. У пасёлку будуць свая школа, дзіцячыя яслі і сад, дом культуры, сталовая і інш. На здымку: у новым калгасным пасёлку.

ДА УВАГІ НАШЫХ ЧЫТАЧОУ

НА ВЯСЕННЕ-ЛЕТНІ ПЕРЫЯД ЗМЯНЯЮЦА ХВАЛІ ПЕРАДАЧ БЕЛАРУСКАГА РАДЫЁ ПРАЗ РАДЫЁСТАНЦЫЮ «САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ» ДЛЯ СУАЙЧЫННІКАЎ, ЯКІЯ ЖЫВУЦЬ У КРАІНАХ ЕУРОПЫ. З 15-ГА КРАСАВІКА Г. Г. ЯНЫ БУДУЦЬ ВЕСЦІСЯ НА НАСТУПНЫХ ХВАЛЯХ: 41 МЕТР (ЦІ 7380 КІЛАГЕРЦАЎ), 31,48 МЕТРА (ЦІ 9530 КІЛАГЕРЦАЎ), ЯК І РАНЕЙ, ПЕРАДАЧЫ БУДУЦЬ АДБЫВАЦА ШТОДЗЕН НА АД 22 ГАДЗІН 30 МІНУТ ПА СЯРЭДНЕЕУРАПЕЙСКАМУ ЧАСУ.

ДЛЯ ЗАХОДНЯЙ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеўрапейскаму часу на хвалі 227 метраў (ці 1322 кілагерцы) з 6 да 7 гадзін, з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30; на кароткай хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін. Па нядзелях — на хвалі 30,83 метра і 227 метраў з 8 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін.

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Па серадах — ад 22 гадзін 30 мінут па сярэднеўрапейскаму

часу на хвалі 41 метр (ці 7380 кілагерцаў) і на хвалі 31,48 метра (ці 9530 кілагерцаў).

Па нядзелях — ад 8 гадзін раніцы па сярэднеўрапейскаму часу на хвалі 30,83 (ці 9730 кілагерцаў) і 227 метраў.

ДЛЯ ЗША І КАНАДЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскіму часу з 19.30 да 20.30 на хвалі: 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Па суботах — ад 20 гадзін да 20 гадзін 30 мінут па нью-йоркскіму часу на кароткіх хвалі: 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

Ш ЧАСЦЕ МАЦІ

Горка мне ўспамінаць сваё дзяцінства: у сям'і восем паўгалодных ратоў, паўтара надзела зямлі, трухлявая хацінка пад саламяным дахам, саматканае атроп'е на плячах. Удосталь давялося адведаць і холаду і голаду. Так вось і жылі ў дарэвалюцыйны час беларускія сяляне...

Іншае жыццё ў маіх сыноў і дачок. Я — мнагадзетная маці, выхавала дзесяць дзяцей. Урад прысвоіў мне ганаровае званне «Маці-геранія» і ўзнагародзіў ордэнам «Маціўрніцкая слава» I-й ступені. Больш за 5 тысяч рублёў ужо выплаціла мне дзяржава на выхаванне дзяцей. Дзякуючы клопатам партыі і ўрада, усе яны добра ўладкаваны, перад імі адкрыты шырокія жыццёвыя шляхі.

Васіль пасля сканчэння двухгадовай школы па абсталяванню халадзільных машын паступіў на Аршанскі мясакансервавы камбінат. Работу на прадпрыемстве ён сумяшчае з завочнай вучобай у Пінскім мясамаляльным тэхнікуме. Дочкі Марыя і Таццяна скончылі дзесяцігодку. Цяпер працуюць на заводзе і вучацца ў вячэрнім ін-

стытуце. Иван — студэнт сельскагаспадарчага тэхнікума. Пятра яшчэ з ранняга дзяцінства вабіла тэхніка. Споўнілася і яго жаданне: пасля сканчэння школы і курсаў механізатараў ён заняўся любімай справай. Мікалай пасля службы ў Савецкай Арміі вярнуўся ў калгас. У час уборачнай кампаніі ён — камбайнёр, у астатні час — шафёр. Надзя, Толя, Аляксей і Галя вучацца ў школах і радуецца мяне добрымі поспехамі. За іх лёс я таксама спакойная: як і старэйшыя, яны знойдуць сваё месца ў жыцці.

У нашай сям'і пяць камсамольцаў, а Васіль і Мікалай — члены Камуністычнай партыі.

Дружная ў нас сям'я, працавітая. За апошнія тры гады «брыгада Парусаваў», як нас у жарт зывуць у вёсцы, выпрацавала ў калгасе тысячы працадзён. А ў нас яны аплачваюцца добра. Па меры сіл працуем і мы, бацькі: я — даглядаю калгасных цялят, муж Антон Аўрамавіч — вяртаўнік на жыўвелагадоўчай ферме.

Наталля ПАРУСАВА

Калгас імя Калініна, Аршанскага раёна.

ПАМЯЦЬ СЭРЦА

У гады Вялікай Айчыннай вайны многія беларускія пісьменнікі ваявалі на франтах, змагаліся з ворагам у партызанскіх атрадах. Не ўсе яны вярнуліся дадому пасля заканчэння вайны. У час штурму Берліна загінуў смерцю героя Мікола Сурначоў, на ленинградскай зямлі пахаваны Андрэй Ушакоў, у бітве на

Волзе загінуў Аляксей Жаўрук...

Беларускія пісьменнікі шануюць памяць літаратараў-герояў. У мінулым годзе ў памяшканні Саюза пісьменнікаў Беларусі ўстаноўлена мемарыяльная дошка. На белым мармуры выбіты прозвішчы дваццаці двух пісьменнікаў. Вось яны: Змітрок Астапенка, Леанід Гаўрылаў, Аркадзь

Гейнэ, Аляксей Дубовіч, Аляксей Жаўрук, Рыгор Жалязяк, Эля Каган, Аляксей Коршак, Сяргей Крывец, Сямён Ляльчук, Рыгор Лынькоў, Рыгор Мурашка, Мікола Нікановіч, Уладзімір Рагуцкі, Рува Рэйзен, Мікола Сурначоў, Мікола Сямашка, Леў Талалай, Андрэй Ушакоў, Іван Шапавалаў, Генадзь Шведзік, Хвядос Шынклер.

НОВЫ РАЗМАХ

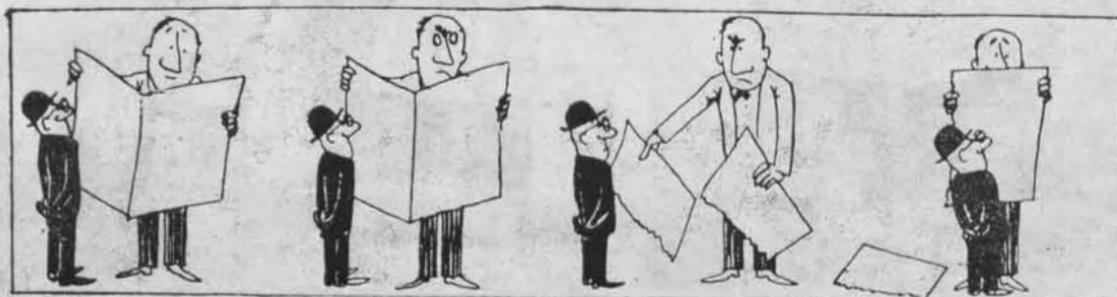
фільм». Новы прыгожы будынак тэатра імя Якуба Коласа на 800 месца атрымаюць віцябляне. Хутка ўступіць у строй у Мінску, на вуліцы Чайкінай, двухзальны кінатэатр на 800 месца.

Сёлета будзе завершана будаўніцтва двухзальнага кінатэатра ў Магілё-

ве і кінатэатраў на 300 і 400 месца ў Ашмянах, Урэччы і Езяршычах.

Будуць прадоўжаны работы па ўзвядзенню дзіцячага кінатэатра на 800 месца ў Мінску, а таксама новых кінатэатраў у Брэсце, Бабруйску, Барысаве, Ваўкавыску і Светлагорску.

ЗАЎЗЯТЫ ЧЫТАЧ

Выстаўка работ мастака С. Геруса

У Мінскім салоне-магазіне арганізавана вялікая выстаўка мастака-графіка С. П. Геруса, на якой прадстаўлена больш ста карцін. Яны адлюстроўваюць розныя этапы жыцця беларускага народа. Асноўная тэматыка мастацкіх палотнаў — партрэты будаўнікоў Мінска, перадавых людзей вёскі, беларускія пейзажы, новабудоўлі рэспублікі. Многа карцін створана мастаком у час яго падарожжа па Еўропе.

Выстаўку С. П. Геруса ўжо наведала некалькі тысяч мінчан і прыезжых.

Тэкст і фота П. ЗАХАРЭНкі.

- На здымках:
1. Жаночы партрэт.
  2. Плошча Перамогі ў Мінску.
  3. Будаўнік Мінска.
  4. Балерына Л. Разанава.

Падцяжарам доказаў

Пентагон прызнаўся ў жудасным злачынстве

Міністэрства абароны ЗША прызналася ў жудасным злачынстве: ва ўжыванні ядавітых хімікатаў супраць паўднёва-в'етнамскіх патрыятаў.

Ужыванне на вайне атрутных рэчываў было забаронена яшчэ Гаагскай дэкларацыяй 1899 года, а затым — Жэнеўскім пратаколам 1925 года. Праўда, Злучаныя Штаты, падпісавшы Жэнеўскі пратакол, пазней адмовіліся яго ратыфікаваць. Аднак прынцыпы, выкладзеныя ў гэтых дакументах, пацверджаныя рознымі міжнароднымі дагаворамі і пагадненнямі, захоўваюць і для іх сваю сілу.

Цяпер Пентагон прызнаў, што расстантаў гэтыя прынцыпы. Сапраўды, цяжка адмаўляць тое, што ўжо даўно стала шырока вядома, пра што сам амерыканскі друк піша з дня ў дзень, як пра нейкую будзённую дэталю ваенных дзеянняў у Паўднёвым В'етнаме.

У апошні час стала вядома, напрыклад, аб распыленні амерыканскімі самалётамі ядахімікатаў у правінцы Бен Чэ, дзе колькасць ахвяр ад атручвання дасягнула пяці тысяч чалавек. У многіх раёнах гэтай правінцы на месцы зелянеўшых пасеваў засталася голая зямля; у павеце Зонг Чон загінула ўся хатняя жывёла. Згодна з іншым паведамленнем, атручаны многія жыхары раёна Канмаха.

Такія паведамленні і прымусілі, нарэшце, Пентагон прызнаць тое, што не ўдаецца больш замоўчваць. Усякі крыху вопытны злачынца выбірае, аднак, пэўную лінію абароны. Сваё лінія абароны намясцілася і ў амерыканскай ваеншчыне.

Прызнанне ва ўжыванні ядавітых рэчываў зроблена міністэрствам абароны ЗША ў форме... абвясненні. Міністэрства заявіла, што ўзброеныя сілы ЗША ўжываюць у Паўднёвым В'етнаме не ядавітыя газы, а... ядавітую вадкасць. Прадстаўнік міністэрства сказаў, што хімічны састаў гэтай вадкасці «аналагічны саставу розных хімікатаў, якімі карыстаюцца фермеры».

Як кажуць, што ў лоб, што па ілбе. Паміж ядавітым газам і ядавітай вадкасцю няма ніякай прынцыповай розніцы. Ні адзін суд у свеце не апрадае злачынца, які пабудуе сваю абарону на тым, што ён падліў яд у шклянку сваёй ахвяры, а не задушыў яе ядавітым газам.

Дарэчы сказаць, хімікаліі, якімі карыстаюцца амерыканскія фермеры для знішчэння пустазелля, вельмі ядавітыя: пра гэта сведчаць хоць бы перасцерагальныя надпісы на ўпакоўцы. Распылены ў моцнай канцэнтрацыі і на вялікіх плошчах, яны робяцца смяротнымі для людзей і жывёлы.

Між тым, як указваюць самі амерыканскія крыніцы, у Паўднёвым В'етнаме ўжываюцца ядавітыя вадкасці асабліва моцнай канцэнтрацыі. Яны распыляюцца са спецыяльна абсталяваных транспартных самалётаў на велізарных плошчах, знішчаючы і лісце на дрэвах, і ўраджаі на палях.

Істотная акалічнасць выявілася 23 сакавіка. Амерыканскі часопіс «Нью рыпаблік» паведаміў, што аперацыя па ўжыванні ў Паўднёвым В'етнаме ядахімікатаў, вядомая пад шыфрам «Рэнч Хэнд» («Батрак»), была прадметам спецыяльнага абмеркавання ва ўрадзе ЗША. Аперацыя атрымала санкцыю Белага дома.

Урад ЗША нясе, значыць, поўную меру адказнасці і за гэта злачынства амерыканскай ваеншчыне.

Б. ІЗАКАЎ.
(АДН).

РЕДАКЦЫЯНАЯ КАЛЕГІЯ.

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку, Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».